

Na temelju članka 4. stavka 4. i članka 23. Zakona o državnim potporama («Narodne novine», broj 140/2005) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

UREDBU

O DRŽAVNIM POTPORAMA

Predmet Uredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom uređuje se sadržaj, postupak i bitni elementi za ocjenu sukladnosti državnih potpora s odredbama Zakona o državnim potporama (u nastavku: Zakon, «Narodne novine», broj 140/2005).

I. Sadržaj ocjene sukladnosti

Članak 2.

Sadržaj ocjene sukladnosti državnih potpora iz članka 4. stavka 3. Zakona temelji se na pravilima koja proizlaze iz članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane («Narodne novine» – Međunarodni ugovori, broj 14/2001, 14/2002, 1/2005, 7/2005 i 9/2005) te Protokola 2. i Protokola 6. koji su sastavni dio ovoga Sporazuma.

Članak 3.

Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija donosi odluke o objavljivanju u »Narodnim novinama« popisa pravila i pravila iz članka 2. ove Uredbe.

Članak 4.

Odluka o objavljivanju pravila iz članka 3. ove Uredbe sadrži sljedeće:

- tekst akta u kojem su sadržana pojedina pravila iz članka 2. ove Uredbe u prijevodu na hrvatski jezik, i
- odredbu o načinu provedbe predmetnih pravila.

Članak 5.

(1) U svrhu praćenja i pripreme objavljivanja popisa pravila i pravila iz članka 2. ove Uredbe ovlašćuje se ministar financija imenovati odbor od pet članova.

(2) Članovi odbora iz stavka 1. ovog članka za svoj rad primaju naknadu.

(3) Odbor iz stavka 1. ovog članka donosi pravilnik o radu kojeg potvrđuje ministar financija.

II. Postupak ocjene sukladnosti

Članak 6.

Sukladno članku 7. Zakona, na postupak ocjene sukladnosti državnih potpora iz članka 4. stavka 3. Zakona primjenjuju se odredbe Zakona, te podredno odredbe Zakona o proračunu i Zakona o općem upravnom postupku, osim članka 266. Zakona o općem upravnom postupku.

III. Bitni elementi za ocjenu sukladnosti

Članak 7.

Bitni elementi za ocjenu sukladnosti državnih potpora iz članka 4. stavka 3. Zakona jesu:

- utvrđivanje je li predmetna mjera državna potpora prema odredbama Zakona, te
- ako je predmetna mjera državna potpora, utvrđivanje dopuštenosti predmetne državne potpore.

Članak 8.

U svrhu provedbe prve alineje članka 7. ove Uredbe, predmetna je mjera državna potpora prema odredbama Zakona ako zadovoljava sve sljedeće uvjete:

- mjera predstavlja stvarni ili potencijalni rashod, ili stvarni ili potencijalni umanjeni prihod Republike Hrvatske, lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili drugih pravnih osoba koje dodjeljuju ili upravljaju državnim potporama u smislu Zakona,
- mjera je selektivne naravi, odnosno mjerom se daje prednost na tržištu pojedinom korisniku ili skupini korisnika državne potpore,
- mjera narušava ili bi mogla narušiti tržišno natjecanje, i
- mjera utječe na trgovinu između Republike Hrvatske i Europskih zajednica.

Članak 9.

Ako predmetna mjera zadovoljava sve uvjete iz članka 8. ove Uredbe te je ovime utvrđeno da ona predstavlja državnu potporu prema odredbama Zakona, dopuštenost ove državne potpore utvrđuje se temeljem Zakona o državnim potporama i pravila iz članka 2. ove Uredbe.

IV. Prijelazne i završne odredbe

Članak 10.

(1) Danom stupanja na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o državnim potporama (»Narodne novine«, broj 121/2003).

(2) Pravila o državnim potporama sadržana u odredbama Uredbe o državnim potporama (»Narodne novine«, broj 121/2003) važiti će i primjenjivat će se i nakon prestanka važenja navedene Uredbe sve do objavljivanja odgovarajućih pravila prema ovoj Uredbi, osim ako nisu u suprotnosti s odredbama ove Uredbe.

(3) Postupci vezani uz državne potpore pokrenuti u Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja do stupanja na snagu ove Uredbe dovršiti će se na temelju pravila koja su važila do stupanja na snagu ove Uredbe.

(4) Ministar financija imenovat će odbor iz članka 5. ove Uredbe u roku 15 dana od stupanja na snagu ove Uredbe.

(5) Odbor iz članka 5. ove Uredbe donosi pravilnik o radu u roku 30 dana od stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 11.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovaj članak uređuje predmet uredbe sukladno članku 4. stavku 4. Zakona o državnim potporama (Narodne novine, broj 140/2005).

Uz članak 2.

Ovim člankom utvrđuje se primjena pravila o državnim potporama pravne stečevine Europske zajednice sukladno međunarodno preuzetim obvezama iz članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane («Narodne novine» – Međunarodni ugovori, broj 14/2001, 14/2002, 1/2005, 7/2005 i 9/2005), Protokola 2. i Protokola 6. koji su sastavni dio ovoga Sporazuma.

Uz članak 3.

Ovim člankom utvrđuje se da Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija objavljuje popis pravila i pravila o državnim potporama u Narodnim novinama.

Uz članak 4.

Ovim člankom utvrđuje se sadržaj odluke o objavljivanju iz prethodnog članka. Naime, odluka o objavljivanju sadrži (1) tekst akta u kojem su sadržana pojedina pravila iz članka 2. ove Uredbe u prijevodu na hrvatski jezik, i (2) odredbu o načinu provedbe predmetnih pravila. Odredba o načinu provedbe isključivo je tehničke naravi te se ne odnosi na sadržajnu izmjenu ili dopunu pravila. Ova odredba u pravilu sadrži uputu o državnom tijelu u čijem se djelokrugu posla nalazi upravljanje predmetnim državnim potporama, te, po potrebi, posebne tehničke uvjete za provedbu predmetnih pravila. Ovo uređenje je potrebno iz razloga ako pojedina pravila daju alternativne odredbe ili sadrže vrijednosti i iznose koje je potrebno uskladiti s hrvatskim pravnim sustavom.

Uz članak 5.

Ovim člankom uređeno je osnivanje odbora kao stručnog tijela od pet članova koje je isključivo odgovorno za stalno praćenje i stručnu pripremu nacrtu prijedloga odluka o objavljivanja popisa pravila i pravila o državnim potporama. Temeljem ove pripreme nacrtu prijedloga odluka ministar financija upućuje prijedlog odluka koje Vlada Republike Hrvatske usvaja kao odluke o objavljivanju.

Uz članke 6.

Ovim člankom utvrđuje se da se na postupak ocjene sukladnosti državnih potpora primjenjuju odredbe Zakona o državnim potporama, te podredno odredbe Zakona o proračunu i Zakona o

općem upravnom postupku, osim članka 266. Zakona o općem upravnom postupku, sve sukladno članku 7. Zakona o državnim potporama.

Uz članak 7.

Ovim člankom utvrđuju se dva bitna elementa za ocjenu sukladnosti državnih potpora: (1) utvrđivanje je li predmetna mjera državna potpora prema odredbama Zakona, te (2) ako je predmetna mjera državna potpora, utvrđivanje dopuštenosti predmetne državne potpore.

Uz članak 8.

Ovim člankom utvrđuju se uvjeti pod kojima se za određenu mjeru može utvrditi da ona predstavlja državnu potporu. Dakle, mjera jest državna potpora ako kumulativno ispunjava sljedeće uvjete: (1) mjera predstavlja stvarni ili potencijalni rashod, ili stvarni ili potencijalni umanjeni prihod Republike Hrvatske, lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili drugih pravnih osoba koje dodjeljuju ili upravljaju državnim potporama u smislu Zakona, (2) mjera je selektivne naravi, odnosno mjerom se daje prednost na tržištu pojedinom korisniku ili skupini korisnika državne potpore, (3) mjera narušava ili bi mogla narušiti tržišno natjecanje i (4) mjera utječe na trgovinu između Republike Hrvatske i Europskih zajednica.

Uz članke 9.

Ovim člankom propisuju se, uz Zakon o državnim potporama, pravila o državnim potporama iz članka 2. ove Uredbe kao mjerodavna pravila za utvrđivanje dopuštenosti mjere koja predstavlja državnu potporu, odnosno za mjeru koja ispunjava uvjete iz prethodnog članka.

Uz članak 10.

Ovaj članka uređuje prijelazne i završne odredbe, odnosno (1) prestanak važenja Uredbe o državnim potporama (»Narodne novine«, broj 121/2003), (2) dovršenje postupaka vezanih uz državne potpore pokrenutih u Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja do stupanja na snagu ove Uredbe, (3) važenje i primjena pravila iz Uredbe o državnim potporama (»Narodne novine«, broj 121/2003) do objavljivanja pravila temeljem ove Uredbe, (4) rok za imenovanje članova odbora, te (5) rok za donošenje pravilnika o radu odbora.

Uz članak 11.

Ovim člankom uređuje se stupanje na snagu ove Uredbe i njeno objavljivanje u »Narodnim novinama«.

PRIJEDLOG
UREDBE O DRŽAVNIM POTPORAMA

Zakonska osnova za donošenje Uredbe o državnim potporama sadržana je u odredbama članka 4. stavka 4. i članka 23. Zakona o državnim potporama (Narodne novine, broj 140/2005).

Prvi Zakon o državnim potporama donesen je 2003. (Narodne novine, broj 47/2003). Izmjenama i dopunama 2004. (Narodne novine, broj 60/2004) Zakon o državnim potporama (nadalje ZDP) usklađen je s novim ustrojem Agencije za zaštitu tržišnoga natjecanja (nadalje AZTN) sukladno Zakonu o zaštiti tržišnoga natjecanja (Narodne novine, broj 122/2003), ispravljene su nomotehničke pogreške u tekstu, usklađen je izričaj članka 5. ZDP s nadležnostima AZTN-a temeljem članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 14/2001, 14/2002, 1/2005, 7/2005 i 9/2005, nadalje SSP) te je uređeno pitanje službene tajne u članku 18. ZDP.

Važeći Zakon o državnim potporama donesen je 2005. (Narodne novine, broj 140/2005). Važećim Zakonom o državnim potporama provedene su sljedeće izmjene i dopune u sustavu državnih potpora: (1) izravno povezivanje sustava državnih potpora uređenog ovim Zakonom s obvezama Republike Hrvatske iz članka 70. SSP-a, (2) nomotehnička izmjena pojma «povlastica» u «prednost» iz razloga pojmovne prilagodbe pravnoj stečevini Europske zajednice te usklađivanje definicije programa, odnosno shema državnih potpora (prema nomenklaturi pravne stečevine Europske zajednice) i pojedinačnih potpora s definicijama iz pravne stečevine Europske zajednice (Uredba 659/99), (3) daljnje usklađivanje definicije opće zabrane i izuzeća od opće zabrane s pravnom stečevinom Europske zajednice prema prijedlozima Europske komisije, (4) niz nomotehničkih usklađivanja pojmova, nadležnosti, uvođenje odredaba o mogućnosti osnivanja stručnih i savjetodavnih tijela, te primjene pravila temeljem članka 70. SSP-a, prema prijedlozima Europske komisije, (5) izmjena odredaba starih članaka 8. i 9. u svrhu učinkovitog postupanja AZTN-a sukladno Zakonu o općem upravnom postupku i Zakonu o proračunu, uz izuzimanje članka 266. Zakona o općem upravnom postupku na prijedlog Europske komisije, (6) uvođenje fleksibilnijega određivanja rokova dostave i uređenje pitanja ponavljanja zahtjeva iz razloga učinkovitijeg postupka pred AZTN-om, (7) uvođenje učinkovitijeg postupka dostave, odobravanja, nadzora provedbe i povrata državnih potpora pred AZTN-om; dosadašnji postupak koji se temeljio na razlikovanju općih i pojedinačnih državnih potpora pokazao se neučinkovit; sada razlikujemo dvije mogućnosti: u prvom slučaju, ako je prijedlog državne potpore sadržan u zakonskome prijedlogu AZTN na taj zakonski prijedlog izdaje obvezno prethodno mišljenje te se ono dostavlja Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskome saboru; u drugom slučaju, ako je prijedlog državne potpore u postupku pred Vladom Republike Hrvatske ili je prijedlog državne potpore u postupku pred

drugim državnim i ostalim tijelima, tada AZTN sudjeluje u postupku davanjem obveznog prethodnog odobrenja; izmjene ostalih odredaba predstavljaju usklađivanje s navedenim ciljem; nepodnošenje prijedloga akta koji sadrži odredbe o dodjeli državne potpore na odobrenje, odnosno donošenje akta koji sadrži odredbe o državnim potporama bez odobrenja AZTN-a dovodi do nezakonitosti; u tom slučaju naređuje se povrat sredstava ako su iskorištena temeljem takvih nepostojećih odredaba; dakako, ostavlja se mogućnost konvalidacije predmetnih odredaba naknadnim odobrenjem AZTN-a, (8) usklađivanje s odredbama o tzv. primjerenim mjerama iz pravne stečevine Europske zajednice (Uredba 659/99), (9) objavljivanje u «Narodnim novinama» svih akata kojima AZTN odobrava i nadzire provedbu državnih potpora, te nalaže povrat nezakonito dodijeljenih državnih potpora kao i presuda nadležnog suda o istima, sve u svrhu transparentnosti sustava državnih potpora, (10) nomotehničko usklađivanje odredbi o službenoj tajni sukladno prijedlozima Europske komisije, (11) novi rok za podnošenje godišnjeg izvješća prema prijedlogu Europske komisije u svrhu usklađivanja s rokovima Europske komisije, (12) određivanje roka za usklađivanje Uredbe o državnim potporama s odredbama ovoga Zakona, i (13) uređenje prema kojem se na upravne postupke vezane uz državne potpore pokrenute u AZTN-u do stupanja na snagu ovoga Zakona primjenjuju odredbe koje su do tada bile na snazi.

Sukladno navedenom, u Republici Hrvatskoj sustav nadzora državnih potpora utemeljen je na dva propisa:

- **Zakonu o državnim potporama** kojim je dakle uređena (1) definicija i opća zabrana, te izuzeci od opće zabrane korištenja državnih potpora, (2) utvrđeno tijelo nadležno za nadzor i odobravanje – Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, te (3) propisan postupak odobravanja državnih potpora;
- **Uredbi o državnim potporama** koja trenutno (Narodne novine, broj 121/2003) propisuje detaljna tehnička pravila za odobravanje pojedinih vrsta, namjena i oblika državnih potpora (pa tako imamo posebna pravila za primjerice istraživanje i razvoj, zapošljavanje, stručno usavršavanje, državna jamstva, itd.).

Europska je komisija u svojim komentarima na važeću Uredbu o državnim potporama (Narodne novine, broj 121/2003) napomenula kako ova predstavlja sažetak pravila o državnim potporama iz pravne stečevine Europske zajednice te da su potrebne dopune ali i izmjene u odnosu na nove propise Europske zajednice donesene u međuvremenu.

Izmjenama i dopunama Uredbe o državnim potporama u postojećem obliku ne može se uspjeti u potpunosti ispuniti zahtjeve Europske komisije za punom prilagodbom pravnoj stečevini Europske zajednice budući je izvjesno da se u postojećem obliku pravno nomotehnički ne može kvalitativno

znatnije urediti postojeća Uredba o državnim potporama već se može tek kvantitativno povećati broj prenesenih odredaba iz pravne stečevine.

Iz navedenih razloga predlaže se novi koncept Uredbe o državnim potporama. Temelj ovoga koncepta jest primjena pravila pravne stečevine u njihovu izvorniku. Umjesto da se pravila prenose iz znatno drugačijeg europskog sustava normi u pravni poredak Republike Hrvatske na način da se odredbe prenose u Uredbu o državnim potporama, predlaže se objavljivanje u Narodnim novinama popisa pravila i prijevoda izvornika na hrvatski jezik uz posebne odredbe o primjeni, a sve u obliku odluka Vlade Republike Hrvatske temeljem Uredbe o državnim potporama i Zakona o državnim potporama. Slično načelo utvrđeno je za objavljivanje međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja temeljem Zakona o računovodstvu (Narodne novine, broj 146/2005).

Ovim Prijedlogom uredbe o državnim potporama uredilo bi se sljedeće: (1) za sadržaj ocjene sukladnosti državnih potpora primjenjuju se pravila pravne stečevine Europske zajednice prema članku 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, (2) postupak ocjene temelji se na Zakonu o državnim potporama, Zakonu o proračunu i Zakonu o općem upravnom postupku (osim članka 266.), i (3) bitni elementi ocjene sukladnosti jesu utvrđenje je li mjera državna potpora, te je li dopuštena sukladno pravilima pravne stečevine Europske zajednice.

Nadalje, ovim Prijedlogom uredbe o državnim potporama tehnička bi se pravila iz pravne stečevine Europske zajednice i popis istih u svojoj punini objavljivala u Narodnim novinama temeljem odluka Vlade Republike Hrvatske koje bi se donosile prema potrebi, odnosno prema rokovniku donošenja pravila u Europskim zajednicama. Ovdje je važno napomenuti kako je članak 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju uveo punu primjenu ovih pravila o državnim potporama iz pravne stečevine Europske zajednice već od 1. ožujka 2002. te se navedenim novim konceptom ne bi u hrvatski sustav uvelo ništa što već ne obvezuje Republiku Hrvatsku.

Ovim se pristupom postižu sljedeće prednosti:

- a. **transparentnost sustava** za davatelje i korisnike državnih potpora – naime, i u ovome trenutku primjenjuje se u potpunosti pravna stečevina Europske zajednice, no mnogi davatelji i korisnici nisu upoznati s cijelim opsegom mogućnosti ovih pravila,
- b. **primjena pravila izravno iz izvornika, odnosno prijevoda izvornika** pomoći će cjelovitoj pripremi za korištenje pravne stečevine Europske zajednice koja će uslijediti nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji,

- c. **kontinuirano praćenje izmjena** pravila u Europskoj uniji i priprema za buduće sudjelovanje u pripremi istih od strane hrvatskih službi koje će pripremati i upućivati izvornike i prijevode na hrvatskom jeziku u postupak prema Vladi, te
- d. **fleksibilnije donošenja** mnogobrojnih izmjena i dopuna kao i novih pravila o državnim potporama putem odluka o objavljivanju.